

Gäller för: M2 gamla VE, VE Hema Lung Med Neur Reum, VE Barn o Kvinna

Giltig från: 2026-04-17

Innehållsansvar: Anna Trollstad, (anntr1), Överläkare

Giltig till: 2028-04-30

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Basprogramsbedomning + diagnos vid graviditetskomplikation – styrning till rätt vårdnivå

Gäller även för alla vårdcentraler i Skaraborg och MHV Skaraborg (M5).

Godkänt av Åsa Prebensen, områdeschef M5, barnmorskemottagningarna i östra VGR.

Revideringar i denna version

Revidering markerad med gult.

Bakgrund, syfte och mål

Styra gravida patienter till rätt vårdnivå inom mödrahälsovården/vårdcentralen/specialist-MVC/förlossningen SkaS utifrån diagnoser.

Barnmorska på BMM handlägger självständigt enligt Basprogram

Se Regionhälsans rutin [Basprogramsbedomning och vårdplanering. Barnmorskemottagningar.](#)

Till distriktsläkare på patientens vårdcentral – se RMR [Ansvarsfördelning mellan allmänmedicin och gynekologi](#)

– PAB skriver remiss eller patienten kontakter själv sin vårdcentral vid behov om nuvarande behandling och/eller egenvård inte är tillräcklig

- Allergi/astma (RMR Läkemedel [Astma – vuxna](#)).

- Allmänmedicinska symtom utan relation till graviditet eller förlösning.
- Anemi, se styrdokument [Anemiscreeening och anemiutredning under graviditet och postpartum](#), Hb < 110 i tidig graviditet < vecka 28 eller Hb < 105 efter vecka 28 om detta är första Hb:t på barnmorskemottagningen eller vid tveksamma/oklara fall.
- B12- och folatbrist (RMR [Vitamin B12- och/eller folatbrist hos vuxna](#)).
- Bräck.
- Celiaki/glutenintolerans.
- Eget önskemål, allmän oro.
- Flytningar.
- Gastrit/buksmäta av lindrig art.
- Hemorrojder.
- Hjärtklappning.
- Hudutslag.
- Huvudvärk/migrän (RMR Läkemedel [Migrän](#)).
- Hyperemesis, se styrdokument [Hyperemesis – illamående och kräkningar vid graviditet](#).
- Hypothyreos, diagnostiserad innan graviditeten, se styrdokument [Tyreoideasjukdom i samband med graviditet och postpartum](#) och regional rutin [Tyreoideasjukdom hos gravida och nyförlösta, handläggning i primärvården](#).
- Karpaltunnelbesvär (arbetsterapeut i första hand).
- Klåda om inte egenvård räcker, se styrdokument [Kolestas \(graviditetsklåda\) – utredning och handläggning](#).
- Led-/muskelvärk.
- Nästäppa.
- Obstipation.
- Psykisk ohälsa/social problematik, se riktlinje VGR [Psykisk sjukdom under och efter graviditet, vårdplanering](#) och regional rutin [Psykologisk och social bedömning – handläggning under graviditet](#).
- Symfyseolys, se riktlinje VGR [Bäckensmäta vid graviditet, barnmorskemottagningar, VGR](#).
- Sömnbesvär/trötthet, se RMR Läkemedel [Insomni](#).
- Urticaria.
- UVI, okomplicerad, se styrdokument [UVI och ABU – diagnostik och behandling under graviditet](#).
- Varicer.
- Yrsel.

- Önskemål om sjukskrivning för graviditetsrelaterade besvär, se även styrdokument [Sjukskrivning och graviditet](#).

Till specialist-MVC SkaS Skövde

– *bland räcker telefon- eller journalkonsultation! PAB bokar i första hand på konsultationslista i Obstetrix, se styrdokument Läkarkonsultation – barnmorskemottagningar Östra VGR M5 till specialist-MVC SkaS*

Telefon specialist-MVC SkaS Skövde, 0500-47 81 52.

(ST) = kan bokas till ST-läkare.

- Allvarlig psykosocial problematik, se riktlinje VGR [Psykisk sjukdom under och efter graviditet, vårdplanering](#) och regional rutin [Psykologisk och social bedömning – handläggning under graviditet](#).
- Antifosfolipidsyndrom/autoimmun sjukdom.
- ASA-profylax mot preeklampsi, se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni - handläggning](#).
- AUDIT > 10 p, se styrdokument [Mödrahälsovård mobilt team som erbjuds till gravid kvinna med skadligt bruk av alkohol, droger eller läkemedel och Regionhälsans rutin Graviditetsövervakning vid fosterskadligt substansbruk](#) i första hand.
- Blödning efter vecka 22+0 (ST).
- Blödningsrubbnings/blodsjukdom.
- [Diabetes mellitus typ 1 och 2 under graviditet - behandling](#) (Tillväxtultraljud till ST).
- Eget önskemål – allmän oro eller tveksamma fall (ST).
- Epilepsi (i tidig graviditet, RUL hos läkare i vecka 18–20, se styrdokument [Epilepsi och graviditet - behandling](#)).
- Essentiell hypertoni, se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni - handläggning \(ST\)](#).
- Fetma, BMI \geq 40 (remiss till narkosläkare enligt styrdokument [Övervikt och fetma under graviditet och förlossning – handläggning](#)).
- Flerbörd, se styrdokument [Tvillinggraviditet](#).
- [Fosterdiagnostik – handläggning](#) (där individuell rådgivning behövs).
- Fosterhjärtarytmi, inom 2–3 dagar om extraslag, se styrdokument [Auskultation av fosterhjärtljud och oregelbundna fosterljud, fosterhjärtarytmi](#).

- Fostermissbildning, nuvarande eller tidigare.
- Funktionsnedsättning fysiskt eller psykiskt, se riktlinje VGR [Psykisk sjukdom under och efter graviditet, vårdplanering](#) och regional rutin [Psykologisk och social bedömning – handläggning under graviditet](#).
- Förlossningsrädsla (max två patienter per arbetspass), måttlig till svår, se riktlinje VGR [Förlossningsrädsla handläggning, VGR](#).
- Gastric bypass-opererade. Se regional riktlinje [Handläggning av gravida, på barnmorskemottagning, som genomgått överviktskirurgi](#).
- Genetisk vägledning/organscreening vid särskilda indikationer/genetisk sjukdom.
- Graviditetsdiabetes om behov av Metformin och/eller insulinbehandling, se styrdokument [Graviditetsdiabetes \(GDM\) – handläggning](#).
- Graviditetsrelaterade recept (ej hyperemesis) (ST).
- Hematologisk sjukdom.
- Hepatit B eller C, se styrdokument [Infektionsscreening under graviditet - handläggning](#), räcker oftast med telefon- eller journalkonsultation. Remiss infektionsmottagning + anmälan [SmiNet](#) (om det inte gjorts tidigare) (ST).
- HIV, se styrdokument [HIV-positivitet hos gravida – handläggning](#).
- Hjärt-/kärlsjukdom.
- Hyperthyreos, se styrdokument [Tyreoideasjukdom i samband med graviditet och postpartum](#).
- Hypertoni, graviditets-, kronisk och svår. Se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni – handläggning \(ST\)](#).
- Hypothyreos, se styrdokument [Tyreoideasjukdom i samband med graviditet och postpartum](#), nyupptäckt under denna graviditet, övriga sköts på vårdcentral.
- Immunisering (provsvär – eventuellt besök, se styrdokument [Erytrocytimmunisering under graviditet](#) och riktlinje VGR [Erytrocytimmunisering under graviditet, handläggning på barnmorskemottagning M4](#)).
- [Inflammatorisk tarmsjukdom](#) (till exempel Crohn, ulcerös colit) om tidigare opererad och/eller inte välbehandlad sjukdom eller immunosupprimerande behandling (ST).
- Jehovas vittne, se rutin VGR [Patienter som ej accepterar blod eller blodprodukter](#).

- Kolestasklåda, se styrdokument [Kolestas \(graviditetsklåda\) – utredning och handläggning \(ST\)](#) (Svår ICP, mild ICP om Ursofalk behövs).
- Könstympad kvinna som inte fött vaginalt tidigare och inte är passerbar för 2 fingrar vid undersökning på BMM (ST). Se rutin VGR [Kvinnor som utsatts för könstympning – handläggning vid barnmorskemottagning VGR](#) och styrdokument [Könstympade kvinnor – handläggning i vårdkedja](#). Se även information på [Angereds närsjukhus Vulvamottagning](#).
- [Lägeskontroll oklart fosterläge \(ST\)](#).
- Malign sjukdom, aktuell.
- Missbruk/beroende (kontakta Mödrahälsovård mobilt team Skaraborg, se styrdokument [Mödrahälsovård mobilt team som erbjuds till gravid kvinna med skadligt bruk av alkohol, droger eller läkemedel](#)) och Regionhälsans rutin [Graviditetsövervakning vid fosterskadligt substansbruk](#).
- Neurologisk sjukdom, vid behov.
- Njursjukdom, kronisk/pågående.
- Obstetrisk anamnes, komplicerad.
- Ovanlig kronisk sjukdom.
- Placentaläge om tveksamt vid RUL (ST).
- Preeklampsi, se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni – handläggning](#) utan akuta symtom (ST).
- [Prematura sammandragningar](#) (styrdokument) om cervixpåverkan misstänks, hotande förtidsbörd (ST).
- Prolongerad graviditet, bokas enligt särskilda riktlinjer, se styrdokument [Induktion vid prolongerad graviditet \(ST\)](#).
- Proteinuri (oklar), se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni – handläggning \(ST\)](#).
- Psykisk sjukdom/ohälsa – allvarlig, individuell bedömning,, se riktlinje VGR [Psykisk sjukdom under och efter graviditet, vårdplanering](#) och regional rutin [Psykologisk och social bedömning – handläggning under graviditet](#).
- Reumatisk sjukdom, se Svensk Reumatologisk Förenings sida [Studiegrupper](#).
- Rökare > 10 cigaretter per dag, om misstänkt tillväxthämmat foster (ST).
- Rörelsehinder, allvarligt.
- Sectioindikation finns (till exempel minst två tidigare sectio) (ST).

- SLE eller annan allvarlig autoimmun sjukdom, se Svensk Reumatologisk Förenings sida [Studiegrupper](#).
- Stort SF-mått,(se styrdokument [Symfys-fundus \(SF\) mått – handläggning \(ST\)](#)).
- Ställningstagande till induktion, se styrdokument [Induktion vid prolongerad graviditet](#) och [Induktion av förlossning – handläggning](#).
- Svår förlossningsrädsla, se riktlinje VGR [Förlossningsrädsla handläggning, VGR](#).
- Svår preeklampsi tidigare/HELLP, remiss till specialist-MVC i tidig graviditet, se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni - handläggning](#).
- Sätessläge/vändning/tvärsläge/onormalt fosterläge utan värkar, se styrdokument [Säte, yttre vändning - förlossningsvård \(ST\)](#).
- Tidigare grad II–IV-bristning med kvarvarande symtom (gas- eller avföringsläckage), se RMR [Bäckenbottenbesvär efter förlossning](#).
- Tidigare höft-/rygg-/bäckenskada.
- Tidigare IUFD, planering i tidig graviditet.
- Tidigare komplicerad förlossning om inte tidigare planering finns.
- Tidigare svår preeklampsi/HELLP/eklampsi, ses i tidig graviditet – eventuellt ASA-profylax, se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni – handläggning](#).
- Tidigare uteruskirurgi eller mera omfattande bäckenbottenkirurgi (till exempel myomenukleation).
- Tillväxthämning/minskat SF-mått, se styrdokument [Symfys-fundus \(SF\) mått – handläggning](#) och [Övervakning vid misstanke om intrauterin tillväxthämning \(ST\)](#).
- Trombosprofylax/tidigare tromboembolisk sjukdom, så snart graviditet är känd, se styrdokument [Trombosprofylax under graviditet](#).
- Vändningsförsök (flytande frukost), boka tid via specialist-MVC, se styrdokument [Säte, yttre vändning - förlossningsvård](#).
- Äggdonation, se styrdokument [Oocytdonation \(äggdonation\) - mödravård \(ST\)](#).
- Ärftlig genetisk sjukdom.
- Ätstörningar, pågående och misstänkt tillväxthämmat foster (ST).
- Överviktskirurgi om misstanke om bristande näringsintag eller opererad < 1 år sedan (ST). Se regional riktlinje [Handläggning av](#)

[gravida, på barnmorskemottagning, som genomgått överviktskirurgi.](#)

Till förlossningen SkaS Skövde samma dag

– ring 0500-43 14 40 och anmäl patient om möjligt. Om tillståndet kräver – eventuellt med ambulans

Snarast! Handläggs av förlossningsjour

- Buktrauma – allvarlig, > vecka 22+0, i övrigt stabil patient, se styrdokument [Buktrauma hos gravid patient](#).
- Krampanfall hos gravid > vecka 22+0, se även styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni - handläggning](#) och [Eklampsi - behandling](#).
- Misstänkt ablatio, uterusruptur eller navelsträngs prolaps, framfallen fostersmådel.
- Misstänkt fosterhypoxi. Se styrdokument [Auskultation av fosterhjärtljud och oregelbundna fosterljud, fosterhjärtarytmi](#).
- Större vaginal blödning.
- Patient i aktivt värkarbete som krystar, se styrdokument [Telefonrådgivning av barnmorska - förlossningsvård](#).
- Svåra buksmärter.

Samma dag, handläggs av förlossningsjour

- Buktrauma – måttlig, > vecka 22+0, se styrdokument [Buktrauma hos gravid patient](#).
- Hotande förtidsbörd med eller utan vattenavgång, se styrdokument [Vattenavgång före 37 fulla graviditetsveckor, Prematurbörd – kortisonbehandling](#) och [Prematura sammandragningar](#).
- Mekoniumfärgat fostervatten.
- [Minskade fosterrörelser – handläggning](#) (styrdokument).
- Misstanke om nyttillkommen allvarlig graviditetsrelaterad sjukdom.
- Misstänkt troboembolisk sjukdom, till exempel VTE/LE, måttliga symtom, se styrdokument [Trombosprofylax under graviditet](#).
- Misstänkt vattenavgång utan värkar > vecka 37+0, se styrdokument [Vattenavgång efter graviditetsvecka 36+6](#) – ses av barnmorska. Om < vecka 37+0, se styrdokument [Vattenavgång före 37 fulla graviditetsveckor](#).
- Måttlig buksmärta, > vecka 22+0.
- Måttlig–svår preeklampsi med symtom, se styrdokument [Preeklampsi och graviditetsinducerad hypertoni - handläggning](#).

- Onormalt fosterläge och värkdebut och/eller vattenavgång.
- Pyelonefrit.
- Vaginal blödning > vecka 22+0, som inte tros vara teckningsblödning, se styrdokument [Telefonrådgivning av barnmorska - förlossningsvård](#).

Till akutmottagningen SkaS Skövde – larma 112 om brådskande tillstånd

SkaS Skövde växel 0500-43 10 00

Se styrdokument [Patienter med gynekologisk sjukdom eller graviditet och samtidig internmedicinsk sjukdom](#).

Omgående

- Allvarlig anafylaxi, se riktlinje från Regionhälsan [Allergisk reaktion](#).
- Allvarligt trauma.
- Andnings- eller hjärtstillestånd.
- Medvetslöshet/chock hos gravid patient.
- Misstänkt septisk chock/allvarlig infektionssjukdom med allvarlig allmänpåverkan.
- Misstänkt stroke.
- Misstänkt troboembolisk sjukdom, till exempel VTE/LE, se styrdokument [Trombosprofylax under graviditet](#).
- Stark bröstsmärta hos gravid patient.
- Stark andnöd hos gravid patient.
- Suicidförsök/intoxikation, se RMR [Suicidprevention vuxna – bedömning, handläggning, säkerhetsplanering](#).
- Svår hypoglykemi eller ketoacidosis hos gravid känd diabetiker.
- Trombosfrågeställning, samma dag.
- Övriga allvarliga/livshotande tillstånd.

Till psykakuten SkaS Skövde, telefon 0500-44 76 95

Samma dag

- Allvarligt hot om suicid, se RMR [Suicidprevention vuxna – bedömning, handläggning, säkerhetsplanering](#).
- Psykotiska symtom, se RMR [Schizofreni och liknande tillstånd](#).

- RMR [Ansvarsfördelning mellan specialistgynekologi, specialistpsykiatri och primärvård för gravida.](#)

<i>Telefonnummer</i>	
Specialistmödravården Skövde	0500-43 14 34
SOS Alarm	112
Psykakuten Skövde	0500-44 76 95
Förlossningen Skövde	0500-43 14 40
Sjukvårdsupplysningen	1177

Käll- och litteraturförteckning

- ARG-rapport nr 62. [Barnafödande och psykisk sjukdom.](#) 2009.
- ARG-rapport nr 76. [Mödrhälsovård, sexuell och reproduktiv hälsa.](#) 2016.
- Obstetrik, G Ajne, M Blomberg, Y Carlsson, M Algovik, M Alkmar. 2021.
- Obstetrisk öppenvård. K Marsál, L Grennert. 2011.

Regionala medicinska riktlinjer

- [Alkohol – Skadligt bruk och beroende.](#)
- [Ansvarsfördelning mellan allmänmedicin och gynekologi.](#)
- [Ansvarsfördelning mellan specialistgynekologi, specialistpsykiatri och primärvård för gravida.](#)
- [Bäckensmärta vid graviditet, barnmorskemottagningar, VGR.](#)
- [Depression.](#)
- [D-vitaminbrist.](#)
- [Handläggning av gravida, på barnmorskemottagning, som genomgått överviktskirurgi.](#)
- [Hyperemesis hos gravid kvinna med diabetes.](#)
- [Migrän.](#)
- [Psykisk sjukdom under och efter graviditet, vårdplanering.](#)
- [Remisshantering inom hälso- och sjukvård.](#)
- [Schizofreni och liknande tillstånd](#)
- [Screening av gravida för MRB \(multiresistenta bakterier\).](#)
- [Suicidprevention vuxna – bedömning, handläggning, säkerhetsplanering.](#)
- [Tyreoidesjukdom hos gravida och nyförlösta, handläggning i primärvården.](#)

- [Vitamin B12- och/eller folatbrist hos vuxna.](#)
- [Ångestsjukdomar.](#)
- [Ätstörning.](#)

Övriga länkar

- [infpreg.se](#)
- [internetmedicin.se](#)
- [janusinfo.se](#)
- Rutin [Remisshantering vid barnmorskemottagningar inom Regionhälsan.](#)
- SBU [Kartläggning av metoder för diagnostik och behandling av graviditetskomplikationen graviditetsrelaterad bäckensmärta](#)
- [sfog.se](#)
- [sminet.se](#)
- Styrdokument [UVI och ABU – diagnostik och behandling under graviditet.](#)
- Vårdgivarwebben [Beslutsstöd övervikt och obesitas](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: M2 gamla VE, VE Hema Lung Med Neur Reum, VE Barn o Kvinna

Innehållsansvar: Anna Trollstad, (anntr1), Överläkare

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9716-1940753776-104

Version: 31.0

Giltig från: 2026-04-17

Giltig till: 2028-04-30